

Велики успех српске научнице

Др Софија Стефановић и њен тим добили средства за пројекат који се бави порођајима, мајкама и бебама – у праисторији

Први пут у историји српске науке, Европски истраживачки савет (European Research Council, ERC) уврстио је један научни пројекат из наше земље међу најизврсније истраживачке подухвате у Европи. Тако се и Република Србија придружила групи држава које имају научника са грантом ERC. Након што пуних седам година то није успело ниједном српском истраживачу, др Софија Стефановић и њен тим из Лабораторије за биоархеологију, при Одељењу за археологију Филозофског факултета у Београду, добили су новац за пројекат „Birth” који се бави порођајима, мајкама и бебама у праисторији, односно еволуцијом плодности која се догодила у праисторији, у периоду неолита, од 10.000 до 5.000 година пре нове ере на Балкану.

То значи да ће у наредних пет година, ERC са 1,7 милиона евра подржати овај пројекат у којем ће учествовати и професор др Весна Димитријевић, доцент др Марко Порчић, др Марија Радовић, Ивана Живаљевић, Јелена Јовановић и Тамара Младеновић.

Како објашњавају у Центру за промоцију науке, Европски истраживачки савет финансира најбоље научне пројекте који пролазе ригорозну контролу пред комитетима водећих европских научника. Србија до ове

Професор др Софија Стефановић

недеље није имала представника у овом клубу, а слично је и са земљама региона – до сада је само Хрватска успела да освоји ERC грант.

Професорка Стефановић, физички антрополог са Одељења за археологију на Филозофском факултету, и њен тим испитују налазе људских зуба из праисторијског периода и проучавају такозване инкрементне линије у зубном цементу (од којих свака одговара једној години живота), наилазе на оне које су тамне, задебљане и минерализоване, јер према клиничким студијама, такве линије указују на трудноћу. Анализом ових линија, они ће добити статистику порођаја код неолитских жена и тако утврдити зашто се људска популација у овом добу умногостручила.

– То је питање које ме мучи од студентских дана. Добро је познато да је човек читаву еволуцију провео на демографском минимуму и да је тек у неолиту доживео демографски пораст – објашњава др Стефановић, додајући како је то можда најважнији догађај у људској еволуцији, јер без демографске експанзије у неолиту не би било цивилизације.

Међутим, за раст фертилитета постоје само индиректни докази – све што знамо почива на томе да су археолози учили како се у неолиту повећава број локалитета и фрагмената керамике. Пројекат „Birth” ће, са друге стране, понудити прве биолошке доказе о еволуцији фертилитета.

С. Гуцијан